

ALVAR AALLON JALOSTETTU MAISEMA

25.09.2020–12.04.2020

TEHTÄVÄMATERIAALI
OPETTAJA

Opettajalle

Asiasanat: Arkkitehtuuri, maisema-arkkitehtuuri, suunnittelu, maisema-suunnittelu, puutarhataide, muotoilu, rakennettu ympäristö, ympäristö.

Tämä tehtävämateriaali liittyy Arkkitehtuurimuseossa 25.09.2019–12.04.2020 esillä olleeseen **Alvar Aallon jalostettu maisema** -näyttelyyn. Tehtävämateriaalin yhteydessä julkaistua kohdekarttaa ja koostetta näyttelyn teemoista on mahdollista käyttää tehtävien tekemisen tukena.

Tehtävämateriaalin ja verkkosivun lisäksi aiheeseen voi tutustua Arkkitehtuurimuseon Instagram-tilillä tietovisojen avulla.

Tehtävämateriaali soveltuu erityisen hyvin osaksi peruskoulun ja lukion kuvataiteen opetusta (KU2 Mutoillut ja rakennetut ympäristöt) lähi- ja etäopetuksessa.

Materiaalit verkossa

Arkkitehtuurimuseon verkkosivut:

<https://www.mfa.fi/nayttelyt/alvar-aallon-jalostettu-maisema/>

<https://www.mfa.fi/alvar-aallon-jalostettu-maisema-verkossa/>

Arkkitehtuurimuseon Instagram-tili @mfa_arkkitehtuurimuseo:

https://www.instagram.com/mfa_arkkitehtuurimuseo/

Tietovisat löytyvät kohokohdista.

Alvar Aallon jalostettu maisema

Suomalainen arkkitehti Alvar Aalto, 1898–1976, lähestyi maisemaa arkkitehtuurin näkökulmasta. Lähtökohtana oli aina rakennuspaikan luonne. Hän suunnitteli rakennustensa lähiympäristöä rakennusten sisätilojen laajentumana ja laajempaa ympäristöä maisemasta käsin.

Alvar Aalto käsitteli maisemaa puutarhataiteen, maisema-arkkitehtuurin ja maisemansuunnittelun keinoin – ei ainoastaan parantaen, vaan ottamalla huomioon myös maiseman historiallisen ulottuvuuden.

Kuva: Alvar Aalto, Muuratsalon koetalo. Heikki Havas, Alvar Aalto -säätiö.

Alvar Aallon maisemasuunnittelun vaikutteet, keinot ja kohteet

Alvar Aalto poimi suunnitteluunsa vaikutteita ajankohtaisista yhteiskunnallisista ilmiöistä ja tapahtumista, kuten maailmansotien aikaisesta elämästä ja voimakkaasta teollistumisesta, nuoruuden ja lapsuuden maisemistaan Pohjois-Pohjanmaalta ja Keski-Suomesta sekä lukuisilta matkoiltaan esimerkiksi Välimerelle. Alvar Aalto halusi omalla työllään osoittaa ratkaisuja aiheutuneisiin epäkohtiin ja tuli tahtomattaan raivanneeksi tietä myös ekologiselle ajattelulle. Näiden paikallisten ja kansainvälisten vaikutteiden kautta muotoutuivat ne maiseman käsittelyn keinot, joita Alvar Aalto hyödynsi suunnittelemissaan kohteissa.

Alvar Aallon maisemasuunnittelun keinot jakokohteet löytyvät Arkkitehtuurimuseon verkkosivulta. Piktogrammit havainnollistavat niitä keinoja, joita kussakin kohteessa on hyödynnetty.

Virittäviä kysymyksiä:

Minkälaisia asioita koet ympärilläsi? Minkälaisten asioiden parissa vietät aikaasi päivittäin? Miten nämä asiat vaikuttavat sinuun?

Ulkona, sisällä, kotona, koulussa, vapaa-ajalla, yhdessä, yksin...

Tehtävä 1: Lempipaikka

Alvar Aalto otti vaikutteita suunnitteluunsa omista lempipaikoistaan. Ensimmäinen tehtävä on yksin tehtävä mielikuvaharjoitus, jossa syvennyttään hetkeksi oman lempipaikan muisteluun tai mielikuvitteluun. Minkälaisia huomioita, ajatuksia ja tunteita mielikuvaharjoituksen pohjalta syntyy?

Tehtävän voi suorittaa itsenäisesti vierällä olevien ohjeiden avulla. Harjoituksen pohjalta kirjoitetaan lyhyt teksti lempipaikastasta. Teksti jaetaan muun ryhmän ja/tai opettajan kanssa. Vaihtoehtoisesti mielikuvaharjoituksen voi suorittaa ohjatusti, jolloin opettaja/ohjaaja ohjaa harjoituksen ryhmälle.

Mielikuvaharjoituksen jälkeen tehtävä voidaan purkaa esimerkiksi yhdessä lempipaikoista ja mielikuvaharjoituksesta keskustellen.

Ota mahdollisimman mukava asento.

Asetu esimerkiksi makuulle tai istahda lattialle tai tuolille. Vedä muutaman kerran syvään henkeä.

Mieti omaa lempipaikkaasi ulkona.

Paikka voi sijaita omalla pihalla, lähimetsässä, kesämökillä, kaupungilla tai koulun pihalla, ihan missä tahansa.

Mieti mitä näet ja koet.

Minkälaisia värejä ja materiaaleja lempipaikassasi on? Kuuluuko siellä jotain ääniä esimerkiksi liikennettä, tuulen huminaa, aaltojen liplatusta, puheen sorinaa tai lintujen laulua? Miltä lempipaikassasi tuoksuu? Miltä tuuli, sade tai auringonpaiste tuntuvat ihollasi? Miltä lempipaikkasi pinnat tuntuvat, kun kosketat niitä? Oletko lempipaikassasi mieluiten yksin vai muiden kanssa yhdessä?

Halutessasi voit sulkea silmäsi.

Silmien sulkeminen voi auttaa keskittymään.

Tehtävä 2: Lisää viihtyvyyttä koulun pihalle

Alvar Aalto käytti suunnittelussaan erilaisia maiseman käsittelyn keinoja, jotka Arkkitehtuurimuseon sivuilla on esitelty piktogrammien avulla. Toisessa tehtävässä keskitytään kouluympäristön ja -maiseman muokkaamiseen Alvar Aallon keinoja hyödyntäen tekemällä suunnitelma koulun pihan viihtyvyyden lisäämiseksi. Tehtävä voidaan suorittaa yksilötehtävänä tai ryhmätehtävänä.

Jokainen oppija/ryhmä valitsee Arkkitehtuurimuseon verkkosivuilta yhden **keinon** (esim. vesipeli, maan muodot tai raunio), johon oppija/ryhmä tehtävän toteutuksessa keskittyy. Oppija/ryhmä tekee kuvallisen suunnitelman, jossa hän/he esittelevät miten kyseistä keinoa on mahdollista käyttää koulun pihan viihtyvyyden lisäämiseksi. Suunnitelma jaetaan muiden ryhmäläisten ja/tai opettajan kanssa.

Tehtävä voidaan purkaa esimerkiksi yhdessä keskustellen tai antamalla rakentavaa palautetta kirjallisesti muiden suunnitelmista.

Tutustukaa yksin tai ryhmässä Alvar Aallon maisemasuunnittelun keinoihin ja kohteisiin Arkkitehtuurimuseon verkkosivuilla. Miten Alvar Aalto on hyödyntänyt valitsemaanne keinoa suunnittelemissaan kohteissa?

Suunnitelkaa yksin tai ryhmässä oman koulunne pihalle valitsemanne keinon mukainen esimerkki, joka lisäisi sekä opettajien että oppijoiden viihtyvyyttä koulun alueella. Voisiko keinoa hyödyntää myös opetuksessa? Miten eri opiaineita koulun pihalla voisi opettaa esimerkiksi vesipeilin avulla tai terassilla? Mitä suunnittelemanne esimerkki voisi kertoa juuri teidän koulustanne ja sen oppilaista? Miten pihalle suunniteltua esimerkkiä voisi käyttää myös vapaa-ajalla esimerkiksi viikonloppuisin tai kesällä?

Yhdistäkää omaan suunnitelmaanne vaikutteita Alvar Aallon suunnittelemista kohteista, tai kertokaa miten saitte vaikutteita Aallon töistä. Liittäkää suunnitelmaanne kuvia ja valintojanne selittäviä tekstejä tai taustatietoja.